

Розробник: **Мезенцев Костянтин Володимирович**, доктор географічних наук,
завідувач кафедри економічної та соціальної географії, професор

ЗАТВЕРДЖЕНО

«08» 12 2021 р.

Завідувач кафедри

Мезенцев проф. Костянтин МЕЗЕНЦЕВ

Протокол № 9 від «08» 12 2021 р.

Схвалено науково-методичною комісією географічного факультету

Протокол № 9 від «10» 12 2021 року

Голова науково-методичної комісії Н. Корогода доц. Наталія КОРОГОДА

«10» 12 2021 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – оволодіння студентами сучасними методами, навичками, вміннями та способами організації праці викладача вищої школи, формування у них на базі одержаних професійних знань та навичок вмінь прийняття самостійних рішень під час роботи в конкретних умовах, проведення студентами-асистентами різних видів навчальних занять у закладах вищої освіти (семінарських та практичних занять).

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

1. Успішне опанування дисциплін, що викладаються на кафедрі економічної та соціальної географії за освітніми програмами «Економічна географія»/ «Урбаністика та міське планування» або подібними за змістом освітніми програмами рівня Бакалавр.
2. Володіння навичками міжособистісної комунікації.

3. Анотація навчальної дисципліни: Дана навчальна дисципліна покликана засвоїти на практиці знання та вміння здійснювати викладацьку діяльність у закладі вищої освіти. Під час проходження практики студенти під керівництвом призначеного викладача кафедри проводять семінарські та/або практичні заняття, відвідують заняття інших студентів-практикантів, а також опановують методику читання лекцій. Також студенти ознайомлюються із навчально-методичною роботою кафедри та займаються самопідготовкою. Під час проходження практики студенти-практиканти повинні суворо дотримуватись правил охорони праці та протипожежної безпеки. Кожен студент отримує індивідуальні завдання, які повинен вчасно та якісно виконати, а по завершенні практики представити звіт, оформлений згідно повідомлених керівником вимог. Базою проходження асистентської практики є кафедра економічної та соціальної географії географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

4. Завдання вивчення дисципліни полягає у тому, щоб забезпечити набуття студентами вмінь і навичок організації та проведення навчально-виховної роботи у закладах вищої освіти, зокрема:

- поглиблення знань та розуміння предметної області, основних сучасних географічних теорій, концепцій, парадигм та розуміння можливостей їх застосування у професійній викладацькій діяльності (ЗК-3);
- поглиблення вмінь абстрактного мислення, пошуку, опрацювання, аналізу та синтезу географічної інформації (ЗК-13);
- застосовування основ суспільної географії та суміжних дисциплін у навчально-виховному процесі у закладах вищої освіти, оволодіння вміннями готувати, проводити навчальні заняття та здійснювати оцінку їх результатів (ФК-8)

– набуття практичного досвіду спілкування з фахівцями та експертами в галузі організації та управління освітнім процесом (ЗК-7).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумко- вій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.	Знати:			
1.1	нормативно-правові акти, що регулюють організацію навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти	<i>індивідуальне навчання, консультації</i>	<i>усне опитування, самоконтроль</i>	10%
1.2	особливості організації навчально-виховної роботи у закладах вищої освіти	<i>індивідуальне навчання, консультації</i>		10%
1.3	основні форми, методи та методики проведення навчальних занять у закладі вищої освіти, критерії оцінювання навчальних досягнень студентів, методику проведення виховної роботи з студентами	<i>індивідуальне навчання, консультації</i>		20%
2.	Вміти:			
2.1	аналізувати практичний досвід фахівців вищої школи, власну професійну діяльність	<i>індивідуальне навчання</i>	<i>поточний контроль, перевірка навчально-методичних розробок і матеріалів</i>	10%
2.2	планувати етапи навчально-виховної діяльності у закладі вищої освіти з метою досягнення конкретних освітніх цілей	<i>індивідуальне навчання, консультації</i>		10%
2.3	проводити лекційні, семінарські та практичні заняття та організовувати самостійну роботу студентів у закладах вищої освіти з використанням знань та вмінь аналізу географічних процесів, оцінювати навчальні досягнення студентів	<i>індивідуальне навчання, консультації</i>		20%
2.4	оцінювати якість та ефективність навчальної та виховної роботи у закладі вищої освіти і на цій основі удосконалювати форми, методику та технології навчання	<i>індивідуальне навчання, консультації</i>		10%
3.	Комунікація:			
3.1	ефективне спілкування на професійному та соціальному рівнях	<i>індивідуальне навчання, консультації</i>	<i>поточний контроль, самоконтроль</i>	5%
4.	Автономія та відповідальність:			
4.1	приймати самостійні рішення під час роботи в конкретних умовах та нести за них відповідальність, працювати як індивідуально, так і в команді	<i>індивідуальне навчання, консультації</i>	<i>поточний контроль, самоконтроль</i>	5%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)									
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	4.1	
Аналізувати особливості природних та суспільних процесів у географічній оболонці (ПРН-1)				+		+				
Застосовувати свої знання для визначення і вирішення проблемних питань і прийняття обґрунтованих рішень в географічних дослідженнях (ПРН-2)							+		+	
Вміти здійснювати комплексну оцінку та моніторинг природних, трудових ресурсів, прогнозувати розвиток географічних об'єктів і процесів (ПРН-6)						+				
Знати сучасні кількісні та якісні методи географічних досліджень, вміти їх застосовувати у виробничій та науково-дослідницькій діяльності (ПРН-7)				+		+				
Знати основні принципи організації та функціонування підприємств у сфері управління природокористуванням, трудовими ресурсами та господарською діяльністю (ПРН-8)				+				+		
Демонструвати здатність до адаптації та дії в новій ситуації, пов'язаній з роботою за фахом, вміння генерувати нові ідеї в географії (ПРН-10)					+		+	+		
Застосовувати освітні технології та методи викладання матеріалу з предметної області географії у закладах освіти (ПРН-11)	+	+	+	+	+	+				

7. Схема формування оцінки:

7.1. Форми оцінювання: рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами поточного контролю, усного опитування та перевірки навчально-методичних розробок і матеріалів.

Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови її опанування на належному рівні така:

- результати навчання – **1 (знання)** – 40%;
- результати навчання – **2 (вміння)** – 50%;
- результати навчання – **3 (комунікація)** – 5%;
- результати навчання – **4 (автономія та відповідальність)** – 5%.

7.2. Організація оцінювання.

Після завершення терміну проходження асистентської практики студенти звітують про виконання програми та індивідуальних завдань. Форма звітності студента про проходження практики – письмовий звіт. Письмовий звіт подається науковому керівникові практики від кафедри. Звіт має містити відомості про проведені студентом навчальні заняття, підготовку навчально-методичних матеріалів та виконання інших індивідуальних завдань.

Оформлюється звіт згідно вимог, які керівник практики повідомляє на початку проходження практики.

Оцінювання здійснюється впродовж усього періоду вивчення дисципліни. Результати навчання за умови опанування на належному рівні оцінюються таким чином:

1. Усне опитування – від 10 до 20 балів.
2. Поточний контроль – від 25 до 40 балів.
3. Перевірка навчально-методичних розробок і матеріалів – від 25 до 40 балів.

Студенти, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж визначений мінімум (**60 балів**), повторно виконують окремі складові програми практики та/або виконують додаткові індивідуальні завдання.

7.3. Шкала відповідності:

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою
Зараховано	90-100
	75-89
	60-74
Не зараховано	0-59

8. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основні форми проведення асистентської практики

<i>Напрямок роботи</i>	<i>Зміст діяльності</i>	<i>Кількість годин</i>
1. Навчальний	у тому числі:	150
	ознайомлення з нормативно-правовими актами, що регулюють організацію навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти;	30
	ознайомлення з особливостями організації навчально-виховної роботи у закладах вищої освіти	
	відвідування лекційних, семінарських та практичних занять керівника практики, інших викладачів кафедри, студентів-практикантів	30-50
	поглиблення та удосконалення теоретичних знань з визначених керівником практики навчальних дисциплін;	40-60
	підготовка до проведення навчальних занять	
1. Навчальний	проведення навчальних занять на кафедрі із застосуванням сучасних методик і технологій	20-40
	перевірка та оцінювання роботи студентів під час практичних та семінарських занять;	10-20
	перевірка результатів самостійної роботи студентів	
2. Методичний	ознайомлення з основними формами, методами та	90

	методиками проведення навчальних занять у закладі вищої освіти; ознайомлення з описами освітніх програм, навчальними планами та робочими навчальних програмами дисциплін, що викладаються на кафедрі; ознайомлення з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів у закладі вищої освіти; ознайомлюються із навчально-методичною роботою кафедри; участь у розробці навчально-методичних матеріалів, зокрема складання завдань для проведення тематичного і підсумкового контролю;	
3. Виховний	ознайомлення з методикою проведення виховної роботи з студентами у закладі вищої освіти; ознайомлення з функціональними обов'язками куратора академічної групи; організація взаємодії та спілкування зі студентами, колегами та керівництвом у навчально-виховному процесі; ознайомлення з планом виховної роботи кафедри; підготовка та проведення виховного заходу	60
4. Науково-дослідницький	ознайомлення з методиками оцінювання якості та ефективності навчально-виховної роботи у закладі вищої освіти; розробка пропозицій щодо удосконалення форм, методики та технологій навчання	30
5. Організаційний	ознайомлення з організацією робочого місця викладача; ознайомлення із розподілом робочого часу викладача; участь у підготовці та проведенні заходів з профорієнтаційної роботи; участь в підготовці та проведенні засідань кафедри; підготовка звіту про асистентську практику	30
Всього годин за планом		360

- Після завершення терміну проходження асистентської практики студенти готують письмовий звіт та подають його на перевірку керівнику практики. Звіт має містити відомості про результати виконання програми практики та індивідуальних завдань. Звіт оформлюється відповідно до вимог, які повідомляє керівник практики під час настановних занять.
- Звіт з практики розглядається та затверджується на засіданні кафедри. Керівники асистентської практики знайомлять із результатами виконання програми практики та індивідуальних завдань, які виконували студенти.
- Студенту, який не виконав програму асистентської практики з поважних причин, може бути надано право повторного проходження.

ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту» [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>].
2. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту» [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>].
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>].
4. Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка від 31 серпня 2018 року № 716- 32 [Режим доступу: <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>].
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>].
6. Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584) «Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти» [Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/naukovo-metodychna_rada/2020-metod-rekomendaciyi.docx].
7. Наказ Міністерства освіти і науки України від 30.10.2020 р. №1341 «Про затвердження Методичних рекомендацій для професійного розвитку науково-педагогічних працівників» [Режим доступу: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/77308].
8. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_ESG_2015.pdf].
9. European Qualifications Framework (EQF 2017) (Європейська рамка кваліфікацій). [Режим доступу: <https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/en.pdf>].
10. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів [Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>].
11. Національний освітній глосарій: вища освіта [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf].
12. Опис освітньо-професійної програми «Економічна географія» ОР Бакалавр [Режим доступу: http://geo.univ.kiev.ua/images/doc_file/navch_prog/ekonom_Op/OP_Ekonom_bak_2020_proekt.pdf].
13. Опис освітньо-професійної програми «Урбаністика та міське планування» ОР Бакалавр [Режим доступу: http://geo.univ.kiev.ua/images/doc_file/navch_prog/ekonom_Op/Op_Urbanistika_bak_2020_proekt.pdf].